

Til: Miljøminister Magnus Heunicke

Dato: 30. oktober 2024

Behov for national råstofstrategi og ændring af lovgivning

Kære Magnus Heunicke

I Region Hovedstaden er manglen på råstoffer nu så udtalt, at vi som myndighed er tvunget til at udlægge graveområder i smukke naturområder og meget tæt på, hvor borgerne bor.

Kravet om, at der i råstofplanen skal udlægges råstoffer, der skal kunne dække regionens behov for råstoffer i minimum 12 år, lægger et urimeligt pres på regionens natur, miljø og ikke mindst på borgerne. Borgerne oplever, at råstofgravene etableres meget tæt på deres huse og skoleveje og påvirker deres hverdag med støj, støv og tung, larmende trafik.

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen vil tage initiativ til en national råstofstrategi, som understøtter en bæredygtig udvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer.

Vi vil foreslå, at der som en del af den nationale råstofstrategi gennemføres de nødvendige lovændringer, som kan sættes i lovprogrammet i løbet af 2025.

Forslag til lovændringer

Der er behov for, at der stilles krav til regionerne om at koordinere råstofplanlægningen på tværs af regionsgrænserne. Koordineringen skal være et lovkrav og ikke blot en mulighed.

Der bør også være større sammenhæng mellem miljøvurderingsloven og råstofloven. I miljøvurderingsloven skal påvirkningen af befolkningen og af trafik vurderes, men i råstoflovens § 3 er påvirkning af befolkningen og trafik ikke interesser, der kan indgå i afvejningen af, om et graveområde skal udlægges. Vi ønsker, at disse hensyn skal indgå i afvejningen efter § 3 i råstofloven.

Herudover er der behov for at sikre en mere bæredygtig udnyttelse af de naturgivne råstoffer. Der bør derfor være et krav om mere genanvendelse i fx infrastrukturprojekter og større byggerier. Incitament til at øge genanvendelsen i projekterne, kan være at indføre afgifter på råstoffer.

Udfordringsbilledet

Region Hovedstaden er arealmæssigt den mindste region i landet. Den udgør kun ca. 4,6 procent af arealet i Danmark (fraregnet Bornholm), men huser cirka en tredjedel af befolkningen.

Desuden er råstofferne i Danmark ulige fordelt. I den vestlige del af landet er der større forekomster af grovere materialer som grus og groft sand, mens der i Region Hovedstaden primært er forekomster af finkornede materialer. De forekomster af grovkornede materialer, der indtil nu er fundet i Region Hovedstaden, er i høj grad udvundet. Det betyder, at regionen i nær fremtid ser ind i en situation, hvor det ikke er muligt at være selvforsynende med disse råstofkvaliteter.

Infrastrukturplanen og udbygningen af varme- og energiforsyningen i Danmark kræver naturressourcer i form af ler, sand, sten og grus. Råstofressourcerne til den grønne omstilling kan ikke skaffes inden for hver region alene.

Dialog om udfordringer

Råstofloven er forældet. Både i forhold til kravet om 12 års selvforsyning og i forhold til, at der ikke er sammenhæng mellem råstofloven og lov om miljøvurdering. Genanvendelse og brug af sekundære råstoffer skal fylde mere i planlægningen.

Region Hovedstaden vil herudover henvise til "National Råstofstrategi – Anbefalinger fra Danske Regioner og DI" fra marts 2024, hvor regionernes og DI's samlede anbefalinger til en national råstofstrategi er beskrevet.

Vi indgår naturligvis gerne i en dialog om, hvordan et krav om koordinering kan implementeres.

Med venlig hilsen

Lars Gaardhøj
Regionsrådsformand, Region Hovedstaden

Line Ervolder
Udvalgsformand for miljø- og klimaudvalget, Region Hovedstaden